DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2008. április 8. [1]

I – Bevezetés

1. A Rechtbank van koophandel Brussel (brüsszeli kereskedelmi bíróság, Belgium) négy kérdést utalt előzetes döntéshozatalra: ezek közül kettő a belga vámhatóságok által a hamisított áruk elleni harc során elfogadott intézkedések jogszerűségére, a többi pedig az ilyen intézkedéseknek az alkalmazása keretében összegyűjtött adatoknak a kalóztermékek meghatározására szolgáló vámhatósági intézkedésre vonatkozó szabályozáson kívüli, a párhuzamos behozatal elleni eljárásban történő felhasználásra vonatkozik.

2. Nem meglepő, hogy a „kalóz” szónak (görögül πειρατής [peirates]: bandita, rabló) számos jelentése van. Főnévként minden gyermek képes lenne leírni ezt az archetípust a legjellemzőbb vonásainak egyszerű felsorolásával: faláb, kampókéz, torzonborz szakáll és szemkendő; a kockázatos, kalandokkal és veszélyekkel teli életstílus választásának ára.

3. Ezt az ábrázolást már a XIX. századi romantika korától kezdve átvették [2] többek között olyan szerzők, mint Balzac, amikor - kétségtelenül követve a XIX. század első felében jellemző ezen irodalmi stílus szabályait - belevette az egyik regényébe a kalózszálat, kétség kívül azért, hogy ezzel a fogással fokozza azoknak a csapásoknak a drámai hatását, amelyeket Madame D'Aiglemont élete során elszenvedett. [3]

4. Ezt a szót tágabb értelemben melléknévként is használják, többek között egy árura vonatkoztatva, érzékeltetve ezzel eredetiségének vagy a piacra való bevezetésének nem teljesen szabályszerű voltát. Ez a jelentés azonban ellentétben áll ezeknek a személyeknek az igazi zsákmányával, mivel nem az elrabolt kincseket tekintették törvénytelennek, hanem a jogos tulajdonosoktól erőszak útján való elvételét. Egy költő a lázadáshoz írt, e

1 – Eredeti nyelv: spanyol.

2 – Hollywood átalakította ezeknek a rokonszenves banditáknak a külsejét Jack Sparrow kapitány és kalóztársai kalandjainak a magyarul „A Karib-tenger kalózai” címet viselő története megfilmesítésével, ahol a valósággal való minden egyezés a véletlen műve.

3 – Balzac, H. de, *La femme de trente ans,* Flammarion, Paris, 1996, különösen a 217. és azt követő oldalakon leírja, ahogyan Hélène, Madame D'Aiglemontnak és férjének lánya, csatlakozik egy kalózkapitány, hogy annak hajója, az *Othello* fedélzetén alapítsanak családot, majd különböző hányattatások és Hélène apja, a tábornok által vezetett, *Saint-Ferdinand* nevű hajóval vívott csatát követően hajótörést szenved Cantabria partjainál, és csak az egyik gyermekét sikerül megmenteni.

korszakra jellemző ódájában a kalóz legértékesebb tárgyának a hajóját minősítette, amely a mesés, titkos kincseknél is értékesebb. [4]

II – Jogi háttér

A – *A közösségi jogi szabályozás*

6. A hamisított és kalóz áruk kereskedelme elleni harcot az 1383/2003/EK rendelettel, [6] valamint annak végrehajtási eszközével, az 1891/2004/EK rendelettel [7] (a továbbiakban: végrehajtási rendelet) kodifikálták.

5. A jelenlegi indítvány tárgyát képező jogvitában egy kis fantáziával a párhuzamos kereskedelemmel foglalkozó vállalkozások a kalózokhoz, míg a szellemi tulajdonjoghoz fűződő jogaikat védő vállalkozások a korzárokhoz hasonlíthatók, akik „kalózlevelet" kaptak a kormányaiktól, hogy az ellenséges jogokkal rendelkező hajókra vadásszanak. Az európai jogban azonban a fogalmak felcserélődnek, mivel – jóllehet a harmadik országokkal folytatott kereskedelem esetén az előző hasonlat továbbra is alkalmazható – a Közösségen belüli kereskedelem során a párhuzamos kereskedelmet folytató importőr a törvénynek megfelelően jár el, kalózlevéllel rendelkezik ezt a szabad mozgást akadályozni kívánó társaságok üldözésére. Minden a nézőponttól függ, mivel ezek a nagyvállalatok – „free riders" vagy párhuzamos kereskedők – valódi filibuszterek. [5]

7. Az 1383/2003 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése meghatározza alkalmazási körét, megállapítva azokat a feltételeket, amelyek alapján a vámhatóságok intézkednek, amennyiben árukkal kapcsolatban valamely szellemi tulajdonjog megsértésének gyanúja merül fel, mivel hamisított vagy kalóztermékekről van szó. A 3. cikk (1) bekezdése korlátozza a hatályát, kizárva a párhuzamos importként mozgó eredeti termékeket.

8. A vámhatóságok kérésre intézkednek, az állítólagosan megsértett jog jogosultja

4 – Espronceda, J. de, (1808-1842) a *„La canción del pirata"* szerzője (in: *Las mil mejores poesías de la lengua castellana,* Ibéricas, 31. kiadás, Madrid, 1995., 302–303. o.) a következőképpen ír: „Que es mi barco mi tesoro, / que es mi Dios la libertad, / mi ley la fuerza y el viento, / mi única patria la mar."

5 – Ezt a megnevezést a főként a karibi térségben teljesen szabadon, saját kedvükre rabló kalózokra alkalmazzák. Olivier de Oexmelin az *Histoire des aventuriers qui se sont signalés dans les Indes* című művében érdekes részletekkel szolgál ezeknek a kalózoknak az életéről, például a harc során elszenvedett csonkítás után járó kártérítés összegéről: 100 piaszter járt egy szem, 600 a jobb kéz elvesztésért. Melegari, V., *Pirates, corsaires et flibustiers,* spanyolra fordította: Fermín Muñoz, Bruguera, Barcelone, 1998., 82. és azt követő oldalak.

6 – Az egyes szellemi tulajdonjogokat feltehetően sértő áruk elleni vámhatósági intézkedésekről és az ilyen jogokat ténylegesen sértő áruk ellen hozandó intézkedésekről szóló, 2003. július 22-i tanácsi rendelet (HL L 196., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 13. kötet, 469. o.).

7 – Az 1383/2003/EK rendelet végrehajtási rendelkezéseinek elfogadásáról szóló, 2004. október 21-i bizottsági rendelet (HL L 328., 16. o.).

által benyújtott kérelemre, az 1383/2003 rendelet 5. cikkében szereplő szabályok értelmében akár még a jogsértés bekövetkezte előtt. Mindazonáltal ha a vámtisztviselők egy terméket gyanúsítanak, a 4. cikk feljogosítja őket arra, hogy a szellemi tulajdonjog jogosultját hivatalból figyelmeztessék, felfüggesszék az áruk kiadását (a vámkiadatás jelenti a szabad forgalomba bocsátást) vagy pedig az értesítésnek az átvételétől számított három munkanapra lefoglalják azokat, lehetővé téve, hogy a jogosult intézkedés iránti kérelmet nyújthasson be.

9. A két esetben követni kell a végrehajtási rendelet I. mellékletében szereplő kérelem mintáját, az 1383/2003 rendelet 6. cikkével összhangban csatolva hozzá a jogosult nyilatkozatát, amelyben felelősséget vállal az 1. cikk (1) bekezdésében említett helyzetben érintett személyek felé arra az esetre, ha a 9. cikk (1) bekezdése szerint kezdeményezett eljárás a jogosult cselekménye vagy mulasztása miatt megszakad, vagy a kérdéses árukról később megállapítást nyer, hogy nem sértenek szellemi tulajdonjogot.

10. Az 1383/2003 rendelet 4. cikkének (2) bekezdése szabályozza a vámhatóságok nyomozását:

„Anélkül, hogy a tételek tényleges vagy becsült számán és azok jellegén kívül más információt szolgáltatnának, és mielőtt a jogosultat tájékoztatnák az esetleges jogsértésről, a vámhatóságok – az érintett tagállamban hatályban lévő szabályokkal összhangban – kérhetik a jogosultat minden olyan információ átadására, amelyre szükségük lehet gyanúik alátámasztásához.”

11. Az 1383/2003 rendelet 9. cikke a vámhatósági ellenőrzést szabályozza abban az esetben, amikor a jogosultnak a szellemi tulajdonjog megsértésére vonatkozó kérelmét elfogadták. A fenti cikk (1) bekezdése kötelezi őket arra, hogy felfüggesszék az áruk kiadását, vagy lefoglalják azokat a legcsekélyebb kétely esetén. A (2) bekezdés arra kötelezi a vámhatóságot, hogy tájékoztassa a jogosultat és az áruknak a bejelentőjét vagy birtokosát az áruk tényleges vagy becsült mennyiségéről, illetve tényleges vagy feltételezett jellegéről.

12. A 9. cikk (3) bekezdése három albekezdésből áll:

„Annak megállapítása érdekében, hogy megsértettek-e szellemi tulajdonjogot […], a kérelmet elintéző vámhivatal vagy a vámszerv, a jogosult kérelmére tájékoztatja azt az áruk címzettjének, feladójának, bejelentőjének vagy birtokosának a nevéről és címéről, ha az ismert, valamint a feltehetően szellemi tulajdonjogot sértő áruk származásáról és eredetéről.

A vámhivatal a kérelmező […] részére lehetőséget biztosít azoknak az áruknak a megvizsgálására, amelyek kiadását felfüggesztették […].

Az áruk vizsgálatakor a vámhivatal mintákat vehet, és […] a jogosult kifejezett kérésére, szigorúan az elemzés és a későbbi eljárás megkönnyítése céljából azokat átadhatja vagy továbbíthatja a jogosult részére. […]”

13. Az 1383/2003 rendelet 12. cikkének első bekezdése szerint a jogosult a 9. cikk (3) bekezdésének első albekezdésében szereplő adatokat csak a 10., 11. cikkben és a 13. cikk (1) bekezdésében meghatározott célokra használhatja fel.

14. A 12. cikk második bekezdése a vámhatóságok által megszerzett információk felhasználására vonatkozik:

„Bármely egyéb felhasználás, amely nem megengedett annak a tagállamnak a nemzeti jogszabályai szerint, amelyben a helyzet előállt, a kérdéses áruk fekvésének helye szerinti tagállam joga alapján felvetheti a jogosult polgári jogi felelősségét, és az intézkedés iránti kérelem felfüggesztéséhez vezethet […].”

15. Az 1383/2003 rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését, tehát 2003. augusztus 9-ét követő hetedik napon lépett hatályba, azonban a 25. cikk második bekezdése 2004. július 1-jétől alkalmazhatóvá tette.

16. A végrehajtási rendelet 9. cikkének első bekezdésével összhangban:

„A 2004. július 1-je előtt beadott[, a vámhatóságok] intézkedés[e] iránti kérelmek elévülésükig érvényben maradnak, és nem hosszabbíthatók meg. Ezeket azonban kötelezően kísérnie kell a kérelmező kötelezettségvállalásának, ahogyan azt az [1383/2003] rendelet 6. cikke […] tartalmazzák. Ez a kötelezettségvállalás kiváltja a tagállamokban esetlegesen megkövetelt garanciát.”

17. A végrehajtási rendelet a Hivatalos Lapban történő közzététel napjától, tehát 2004. október 30-tól kötelező erővel rendelkezik, azonban a 11. cikk második bekezdése 2004. július 1-jére visszamenőleges hatállyal előírja alkalmazását.

18. Végezetül a közösségi vámkódex [8] 15. cikkét is meg kell említeni, miszerint:

„Minden információ, amely jellegénél fogva bizalmas, vagy amelyet bizalmas alapon adnak meg, szakmai titoktartási kötelezettség alá tartozik. Ezen információkat a vámhatóság nem hozhatja nyilvánosságra az információt szolgáltató személy vagy hatóság kifejezett engedélye nélkül; az információ közlése megengedett, ha arra a vámhatóság a hatályban lévő rendelkezések értelmében kötelezhető vagy felhatalmazható, különösen adatvédelmi tekintetben vagy bírósági eljárással kapcsolatban.”

B – *A belga szabályozás*

19. Az AWDA [9] 320. cikkének (1) bekezdése értelmében minden tisztviselő, és minden olyan személy, aki bármely okból az adótörvények alkalmazásában közreműködik, vagy a vám- és adóigazgatási irodákba szabad belépése van, hivatali tevékenységén kívül főszabály szerint „minden ügy vonatkozásában, amelyről megbízatásának ellátása során tudomást szerez, teljes titoktartásra köteles.”

20. Ez az előírás is, mint minden adóelőírás, a belga közrendhez tartozik, ez azonban nem jelenti azt, hogy a belga jog szerint kizárt bármilyen információáramlás az adó(vám) vizsgálat irányából a polgári eljárás felé.

21. A belga polgári perrendtartás lehetővé teszi a polgári ügyben eljáró bíró számára, hogy a tisztviselőket tanúként hallgassa ki, [10] és a belga vámhatóságot arra kötelezze, hogy az adóügyi aktából iratokat mutasson be. [11] Ezekben az esetekben lehetséges, hogy a titoktartásra kötelezett eleget tegyen a bírói felszólításnak.

III – Az alapeljárás alapját képező tényállás

22. A Beecham Group plc. és más vállalkozások, az alapügy felperesei (a továbbiakban: Beecham és társai), a gyógyszerek és más egészségügyi készítmények előállítására és kereskedelmére szakosodott GlaxoSmith-Kline (a továbbiakban: GSK) csoporthoz tartoznak, és lajstromba vett védjegyek együttes jogosultjai.

8 – A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. oldal).

9 – A vámokra és jövedéki adókra vonatkozó általános előírások összehangolásáról szóló, 1977. július 18-i belga királyi rendelet (Koninklijk besluit van 18 juli 1977 tot coördinatie van de algemene bepalingen inzake douane en accijnzen).

10 – A belga polgári perrendtartás (Gerechtelijk Wetboek) 915. és azt követő cikkei.

11 – A belga polgári perrendtartás 877. és azt követő cikkei.

23. Az alperes, az Andacon NV, gyógyszerek nagykereskedelmére szakosodott vállalkozás.

24. A felperesek kenyai leányvállalata, a GSK Export Ltd. 2003-ban és 2004-ben jelentős mennyiséget adott el a GSK-csoport termékeiből az addis abbebai székhelyű MBATA (Ethiopia) Pvt Ltd Company etióp társaságnak (a továbbiakban: MBATA). Az áruk végső címzettje az etióp hadsereg volt.

25. A gyógyszert Etiópia földrajzi fekvése miatt – ún. „Afrika szarvában" van, és Eritrea függetlenné válása után nincs kijárata a Vörös-tengerre - hajóval kellett Dzsibuti kikötőjébe szállítani, majd kirakodás után szárazföldi úton az abesszin fővárosba.

26. A GSK a 3295/94/EK rendelet [12] 3. cikkének (1) bekezdésével összhangban kérte az Egyesült Királyság vámhatóságainak beavatkozását, amelyet az illetékes angol hivatalok 2003. november 26-án – 2004. november 25-ig fennálló hatállyal – elfogadtak, és 2003 decemberében közölték ezt a belga vámhatóságokkal.

12 – A hamisított és kalóz áruk szabad forgalomba bocsátását, kivitelét, újrakivitelét vagy felfüggesztő eljárás alá vonását tiltó intézkedések megállapításáról szóló, 1994. december 22-i tanácsi rendelet (HL L 314., 8. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 5. kötet, 318. oldal).

27. 2004 októberének elején a belga határőrség a GSK tudomására hozta, hogy a védjeggyel ellátott termékeiket Antwerpen kikötőjén keresztül, nagy tételben az Európai Unió területén kívülről Belgiumba importálták.

28. A GSK részére lehetővé tették a kérdéses termékekből vett néhány minta helyszíni megvizsgálását, annak ellenőrzése céljából, hogy hamisítványokról van-e szó. Az árutételek számainak ellenőrzése alapján a GSK megállapította, hogy azokat a termékeket hozták be az Európai Unióba, amelyet az MBATA-nak adott el, és amelyek végső címzettjeként az etióp hadsereg volt megjelölve.

29. Miután az előzetes vizsgálat során bebizonyosodott a vitatott termékek eredetisége, a belga vámhatóságok megtagadták, hogy bővebb tájékoztatással szolgáljanak a védjegyjogosultnak, mivel úgy ítélték meg, hogy az 1383/2003 rendelet nem vonatkozik a párhuzamos behozatalra.

30. A Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen (az antwerpeni elsőfokú bíróság) elnöke 2004. október 5-i végzésével a GSK kérelme alapján megtiltotta a GSK által az MBATA-nak eladott és Dzsibutiból származó gyógyszerek vagy más termékek – akkor is, ha még a tranzitban vannak – birtokosainak, hogy ezeket a gyógyszereket bárki más birtokába átengedjék, és a kérelmezők költségére bírósági végrehajtót rendelt ki e gyógyszerek zárgondnokául, akit megbízott a neve-

zett áruk mennyiségével, a termékek nevével, eredetével és céljával kapcsolatos minden adat beszerzésével és ezek jegyzőkönyvbe vételével.

31. A 2004. október 6-án készített okirat szerint a zárgondok 202 raklap árut foglalt le a kijelölt bírósági végrehajtó kérelme alapján.

32. A vizsgálat alapján bebizonyosodott, hogy az MBATA az általa lefoglalt árukat először egy Egyesült Királyságban székhellyel rendelkező társaságnak, majd az AYEZAN E-Gistic Llc (a továbbiakban: AYEZAN) nevű, az Egyesült Arab Emirátusok joga alapján bejegyzett társaságnak akarta továbbértékesíteni.

33. Az ezen arab ország szerinti társaság harmadik személyként jogorvoslati kérelmet nyújtott be a 2004. október 5-i végzés ellen, amelyet a Rechtbank van eerste aanleg elnöke 2005. március 24-én megalapozatlanként elutasított.

34. Az AYEZAN a Hof van beroep te Antwerpen (antwerpeni másodfokú bíróság) előtt megtámadta ezt a határozatot. 2006. március 1-jén hozott ítéletével a fenti bíróság elrendelte, hogy az antwerpeni vámhivatal a 202 raklapból álló gyógyszerszállítmány behozataláról szóló teljes ügyiratot vagy annak hitelesített másolatát a bírósági eljárásban nyújtsa be, amely kérelemnek a regionális igazgató 2006. április 28-án tett eleget.

35. A Hof van beroep a fellebbezést 2006. szeptember 13-i ítéletében megalapozatlanként elutasította.

36. Ezen bíróság szerint a vámhatóságok mintát mutathatnak a védjegyjogosultnak az áruból annak megállapítása érdekében, hogy hamisított áruról van-e szó az 1383/2003 rendelet 4. cikkének (2) bekezdése értelmében. A Hof van beroep álláspontja szerint az ilyen minta kiadása nem azonos a 9. cikk (3) bekezdésének második albekezdése szerinti alapos megvizsgálással, amelynek során az áru eredetének és származásának pontos ellenőrzése megengedett, illetve nem azonos a vett minta fenti cikk utolsó mondata szerinti alapos technikai vizsgálatával.

37. Habár az előzetes döntéshozatalra utaló végzés nem tartalmaz sok részletet a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő jogvitára vonatkozóan, úgy vélem, hogy a Beecham és társai azt kérik, hogy a Rechtbank van koophandel egyrészt tiltsa el az Andacon NV-t attól, hogy a védjegyjogosultak hozzájárulása nélkül a vitatott termékeket a gazdasági forgalomban használja, és másrészt rendelje el a lefoglalt áruk megsemmisítését.

38. Az Andacon NV a maga részéről tiltakozik az ellen, hogy a belga vámhatóságok által összegyűjtött adatokat az 1383/2003 rendeletben foglaltaktól eltérő célokra, nevezetesen a párhuzamos behozatal elleni harccal összefüggő eljárásban használják fel.

IV – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

39. A tagállamokban közvetlenül alkalmazandó, fent említett közösségi rendeleteknek a relevanciája miatt a Rechtbank van koophandel Brussel az érdemi döntés meghozatala előtt felfüggesztette az eljárást, és a következő kérdéseket terjesztette előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az 1891/2004/EK rendelet 9. cikkének (1) bekezdését, hogy az illetékes vámhatóság az 1383/2003/EK rendelet 9. cikkének (2) bekezdése szerint nem tájékoztathat, illetve az 1383/2003/EK rendelet 9. cikke (3) bekezdésének második albekezdése szerint nem folytathat vizsgálatot (nem engedheti vizsgálat lefolytatását) addig, ameddig a 2004. július 1-je előtt beadott intézkedés iránti kérelem mellé az 1383/2003/EK rendelet 6. cikkében foglalt nyilatkozatot nem csatolták? Másképp fogalmazva, ez a nyilatkozat formális feltétele-e az intézkedés iránti kérelem további hatályban maradásának?

2) Úgy kell-e értelmezni az 1383/2003/EK rendelet 4. cikkének (2) bekezdését, hogy az azzal a feltétellel teszi lehetővé az antwerpeni vámhivatal számára a hat darab áruminta védjegyjogosultnak történő bemutatását annak eldöntése érdekében, hogy nevezett áruk hamisítványok-e, hogy a minta ilyen bemutatása nem azonos az 1383/2003/EK rendelet 9. cikke (3) bekezdésének második albekezdése szerinti alapos megvizsgálással – amelynek során megengedett az áru eredetének és származásának pontos ellenőrzése –, illetve nem azonos a vett minta 1383/2003/EK rendelet 9. cikke (3) bekezdésének utolsó mondata szerinti alapos technikai elemzésével? Ha igen: meg kellett volna-e történnie a bemutatásnak a rendelet 4. cikke (1) bekezdésében foglalt három munkanapon belüli határidőben?

3) Sérti-e az 1383/2003/EK rendeletet az, ha belga vámtisztviselő olyan adatot, amelyhez a rendelet végrehajtása keretében jutott, a rendelet által megállapított csatornákon – gondolva többek között a rendelet 9. cikkének (2) bekezdésére és a 9. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdésére – kívül, például belga bíróság által elrendelt tanúkihallgatás keretében vagy iratok bemutatásával továbbít?

4) Sérti-e az 1383/2003/EK rendeletet, ha a 4. cikk (2) bekezdésének (lásd a 2. kérdést) és a 9. cikk (2) és (3) bekezdéseinek alkalmazása során szerzett – a 9. cikk (3) bekezdésének első albekezdésétől különböző – információkat, vagy egy belga bíró által elrendelt tanúkihallgatás, illetve iratbemutatás teljesítése során szerzett (lásd

3. kérdést) információkat, egy olyan eljárás keretében használnak fel, amely nem egy áru hamisságának megállapítására szolgál, hanem például a párhuzamos behozatal elleni küzdelemmel összefüggő eljárás keretében?"

V – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések vizsgálata

A – *Előzetesen: a Bíróság hatásköréről*

40. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés 2007. március 5-én érkezett a Bírósághoz.

41. 2007. május 16-án a Beecham és társai megfellebbezték a Hof van beroep te Brussel előtt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot.

42. Az írásbeli szakaszban a Beecham és társai, az Andacon NV, a német és a belga kormány, valamint az Európai Közösségek Bizottsága terjesztette elő észrevételeit.

43. Miután a 2008. február 26-i általános értekezletet követően nem kérték tárgyalás tartását, az ügyben ismertethető a jelen indítvány.

44. A jelen Bírósághoz az alapügy felperesei által benyújtott beadványokban ezzel kapcsolatban tett megállapításokra tekintettel az előzetes döntéshozatal iránti kérelem megvizsgálása előtt szükségesnek tűnik ennek az eljárásjogi feltételnek a vizsgálata.

45. Amint már megjegyeztem, a Beecham és társai megtámadta a kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatalra utaló végzését. Úgy érvelnek, hogy a nemzeti fellebbezés devolutív hatálya miatt a Rechtbank van koophandel Brusselt megfosztották az ügytől, és az az ugyanezen város Hof van beroep nevű bíróságának hatáskörébe került át.

46. A hivatkozott érvelés nem teljesen alaptalan, amennyiben azon állandó ítélkezési gyakorlatra hivatkozik, amely kizárja, hogy a Bíróság a nemzeti bíróságok által előterjesztett olyan előzetes döntéshozatal iránti kérelemről határozzon, ahol a közösségi jog kért értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű. [13]

13 – A 244/80. sz. Foglia-ügyben 1981. december 16-án hozott ítélet (EBHT 1981., 3045. o.) 18. pontja, a C-350/03. sz. Schulte-ügyben 2005. október 25-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-9215. o.) 43. pontja és a C-239/05. sz. BVBA Management, Training en Consultancy ügyben 2007. február 15-én hozott ítélet (EBHT 2007., I-1455. o.) 52. pontja.

47. Nem meggyőző azonban a jelen ügynek azokkal az ügyekkel való összehasonlítása, amelyekben a Bíróság a fenti ítélkezési gyakorlatot kialakította. A nemzeti fellebbezési utak igénybevételével nem tűnik pusztán elméletinek, nem lesz pusztán elméleti a közösségi jog igényelt értelmezése és az ítélet tárgya közötti kapcsolat.

48. Nem ebből a szempontból vitatható a Bíróság hatásköre, mivel ha egyszer az *ad quem* bíróság előtt az eljárás lezárult, az ügy az *a quo* bíróság, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztője elé kerül vissza, és az jár el vele kapcsolatban a továbbiakban. Ha helyt ad a fellebbezésnek, a Bíróság lezárja az ügyet, [14] ellenkező esetben az előzetes döntéshozatal iránti kérelem újra teljesen időszerű lesz.

49. Valójában a Bíróság az ilyen esetekben finomította az arra vonatkozó ítélkezési gyakorlatát, hogy addig vizsgálja az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, amíg a nemzeti bíróság nem vonja azt vissza, vagy nem helyezi hatályon kívül, [15] ezentúl az előzetes döntéshozatalra utaló bírósági határozatok elleni nemzeti fellebbezések felfüggesztő hatályának függvényében oldva meg azt. Ezáltal elhalasztja az eljárást a Bíróság, ha a nemzeti eljárási szabályok előírnak ilyen halasztó hatályt, [16] ellenkező esetben viszont folytatja azt.

50. Ennek a megoldásnak két előnye van: egyrészt tiszteletben tartja a jogalanyok nemzeti jogrendjük szerinti fellebbezési jogát, másrészt megőrzi az *a quo* bíróság mint előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő bíróság helyzetét, elkerülve azt, hogy az alapeljárásban részt vevő felek eljárási taktikáinak legyen kiszolgáltatva az előzetes döntéshozatal iránti kérelem.

51. Az ügy irataiból kiderül, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokkal szembeni fellebbezés fent említett halasztó hatályára vonatkozó információk hiányában a Bíróság levélben megkereste a Hof van beroep Brusselt, pontosításokat kérve a belga eljárásjogra vonatkozóan.

52. Ez utóbbi a jelen Bíróság hivatalához 2008. január 17-én érkezett 2008. január 8-i levelében azt a választ adta, hogy a fellebbezés nem rendelkezik ilyen halasztó hatállyal, az előzetes döntéshozatali eljárás tehát a megszokott módon folytatható.

53. Következésképpen meg kell állapítani az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatóságát, és meg kell kezdeni a vizsgálatukat.

14 – A 31/68. sz. Chanel-ügyben 1969. június 3-án hozott végzés (EBHT 1970., 403. o.); a C-34/90. sz. Plapied és Gallez ügyben 1990. július 4-én hozott végzés ; a C-269/92. sz. Bosman-ügyben 1993. december 8-án hozott végzés , valamint a C-310/94. sz. Ardon és társai ügyben 1996. január 16-án hozott végzés.

15 – A 127/73. sz. BRT-ügyben 1974. január 30-án hozott ítélet (EBHT 1974., 51. o.) 9. pontja és a 106/77. sz. Simmenthal-ügyben 1978. március 9-én hozott ítélet (EBHT 1978., 629. o.) 10. pontja.

16 – A fent hivatkozott Chanel-ügyben hozott végzés; a C-132/87. sz. Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet ügyben 1988. január 20-án hozott végzés és a fent hivatkozott Plapied és Gallez ügyben hozott végzés.

B – *Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről*

54. A kérdés az alapügy tényállása idején történt jogszabályi változásokon alapul.

55. A jogi háttér ismertetéséből kiderül, hogy az 1383/2003 rendeletet 2003 augusztusában hirdették ki, és 2004. július 1-jén lépett hatályba, a végrehajtási rendeletét azonban csak 2004. október 21-én fogadták el, 2004. október 30-án hirdették ki a Hivatalos Lapban, és visszamenőleges hatállyal ugyanattól a naptól kell alkalmazni, mint az alaprendeletet, tehát 2004. július 1-jétől.

56. Mivel a végrehajtási rendelet 9. cikkének első bekezdése elrendeli, hogy a 2004. július 1-je előtt beadott intézkedés iránti kérelmeket kísérnie kell az 1383/2003 rendelet 6. cikke szerinti nyilatkozatnak, a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy előírható-e a Beecham és társai számára egy ilyen kötelezettség, amennyiben a vitatott események 2004 októberének elején, a végrehajtási rendelet nyomtatott formában való megjelenése előtt történtek. Azt kívánja nevezetesen megtudni, hogy a fenti előírás az intézkedés iránti kérelem *sine qua non* érvényességi feltétele-e.

57. Ennek a jogi eszköznek a hiányában úgy gondolom, hogy a megfelelő megoldás a legalapvetőbb jogértelmezési eszközökhöz, a jogrendek alapelveihez folyamodva található meg.

58. A jogi normák kihirdetésének elve, amely szorosan kapcsolódik a jogbiztonság elvéhez, megakadályozza azt, hogy kihirdetési mechanizmusok hiányában megköveteljék a polgároktól a törvények betartását, mivel ezek a mechanizmusok teszik a jogalanyok számára megismerhetővé azokat. Csak így lehet teljes értékű a spanyol jogászok által oly jól ismert mondás [17]: „a törvény ismeretének hiánya nem mentesít betartásának kötelezettsége alól.”

59. A jelen esetben ezen elvekkel ellentétes az az elgondolás – amely állítást az Andacon NV véd –, hogy az alapügy felperesei azért legyenek pervesztesek, mert nem nyújtották be a GSK által az angol vámhatóságoknál 2003 novemberében előterjesztett intézkedés iránti kérelem mellett az 1383/2003 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében szereplő nyilatkozatot.

60. Másrészt – mivel a 1383/2003 rendelet semmilyen átmeneti rendelkezést nem tartalmaz, nevezetesen a hatálybalépése előtt előterjesztett intézkedés iránti kérelmekre vonatkozóan – a Beecham és társai elvárhatták, hogy a 3295/94 rendelet hatálya alá tartozó kérelmek hatályban maradtak. Ebben az esetben az 1383/2003 rendelet 6. cikkének

17 – Mivel az a polgári törvénykönyv bevezető részének „A jogi normák általános hatályáról” című III. fejezetében szerepel, a 6. cikk (1) bekezdésben.

csak a jövőre nézve, a 2004. július 1-jét követően előterjesztett kérelmekre lehetett hatása.

61. Másrészt, amint a Bizottság joggal megerősítette, a végrehajtási rendelet 9. cikke első bekezdésének helyes értelmezéséből az következik, hogy a vámhivataloknál előterjesztett ellenőrzés iránti kérelmek azon határidő elteltéig hatályban maradnak, amíg azokat kiadták; és ez az alapvető feltétel független annak a nyilatkozatnak a sorsától, amelynek a csatolását a fenti cikk előírja, mivel ez a dokumentum a tagállamokban esetlegesen megkövetelhető biztosítékhoz kapcsolódik. A 2004. július 1-je után előterjesztett kérelmektől eltérően, [18] a jogalkotó az ezen időpont előtt benyújtott kérelmek fenntartását nem kötötte ezen formalitás teljesítéséhez a 3295/94 rendelettel összefüggésben, [19] amely szintén nem követelte meg ezt kötelezően.

62. Az Andacon NV álláspontjában elfogadja a 2004. július 1-je előtt benyújtott kérelmek érvényességére vonatkozó alapfeltételek módosítását, egy új követelménnyel egészítve ki, az 1383/2003 rendelet 6. cikkében szereplő kiegészítő nyilatkozattal, amely a 3295/94 rendeletben a tagállamok mérlegelési jogkörbe tartozott. Ez ellentétes lenne a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvével, és sértené a jogszabályváltozás előtt elfogadott kérelmek előterjesztőinek szerzett jogait.

18 – Az 1383/2003 rendelet 5. cikk (5) bekezdésének második albekezdése.

19 – A 3. cikk (6) bekezdéssel együttesen olvasott 3. cikk (2) bekezdés.

63. Következésképpen nemmel kell válaszolni az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre, mivel az 1383/2003 rendelet 6. cikkében szereplő nyilatkozat nem formális feltétele a 2004. július 1-je előtt benyújtott vámhatósági intézkedési iránti kérelmek további hatályban maradásának.

C – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

64. A második kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság a vámhatósági eljárás korlátaira vonatkozóan kér véleményt a Bíróságtól az 1383/2003 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének fényében, azt a kérdést terjesztve elő, hogy a fenti cikk lehetővé teszi-e az antwerpeni vámhivatal számára a hat darab áruminta védjegyjogosultnak történő bemutatását annak eldöntéséhez, hogy nevezett áruk hamisítványok-e.

65. A Rechtbank van koophandel úgy ítéli meg, hogy a minta ilyen bemutatása nem azonos a fenti rendelet 9. cikke (3) bekezdésének második albekezdése szerinti alapos

megvizsgálással – amely lehetővé teszi az áru eredetének és származásának pontos ellenőrzését –, illetve nem azonos a vett minta a fent említett rendelkezés (3) bekezdésének második albekezdése szerinti alapos technikai vizsgálatával.

66. Ha a válasz igen, akkor azt is meg kívánja tudni, hogy meg kellett volna-e történnie a bemutatásnak a rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében foglalt három munkanapon belüli határidőben.

67. Egyet kell érteni a Bizottsággal, mivel az 1383/2003 rendelet 4. és 9. cikkében szereplő helyzetek különbözők. A végső válaszra gyakorolt hatásukra tekintettel röviden el kell ezt magyarázni.

68. A fent hivatkozott első rendelkezés a vámhatóságok által az intézkedés iránti kérelem *előtt* meghozható intézkedésekre vonatkozik, amint a fent hivatkozott rendelet II. fejezete 1. szakaszának címéből kiderül, amelynek egyetlen rendelkezése a 4. cikk.

69. Ez minimális intézkedéseket tartalmaz valamely szellemi tulajdonjog jogosultjának tájékoztatására vonatkozóan, amennyiben gyanús áruk feltehetően megsértették a jogait, annak érdekében, hogy az értesítés átvételétől számított három munkanapon belül ez utóbbi az 1383/2003 rendelet 5. cikkével összhangban intézkedés iránti kérelmet nyújthasson be.

70. Ezzel felállítja tehát a későbbi, mind a vámhatóságok, mind a védjegy vagy hasonló jogok jogosultja által végzendő nagyobb szabású nyomozások alapjait, amelyekre csak akkor kerülhet sor, ha a vámhivatalokhoz benyújtják, illetve azok elfogadják a formális ellenőrzés iránti kérelmet. Ha ez egyszer megtörtént, lehetőség nyílik a 9. cikkben szereplő vizsgálatok lefolytatására. Más kifejezésekkel élve, a 4. és a 9. cikk kizárja egymást.

71. Márpedig, amint az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből kiderül, a GSK már 2003 novemberében újra benyújtotta a kérelmet, amelyet a brit vámhatóságok még ugyanebben a hónapban elfogadtak, és 2003 decemberében a belga vámhatóságok megkaptak. E körülmények között, amint azt a belga kormány megjegyzi, az 1383/2003 rendelet 4. cikkének értelmezése nem releváns a Rechtbank van koophandel Brussel számára. Ezért azt javaslom, hogy a Bíróság ne válaszoljon a második kérdésre.

D – *Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik és negyedik kérdésről*

72. A kérdést előterjesztő bíróság a vámhatóságok által az 1383/2003 rendelet által megállapított csatornákon kívül összegyűjtött adatok felhasználására vonatkozó kérdést tesz fel, nevezetesen arra vonatkozóan, hogy a nemzeti bíróság által elrendelt tanúkihallgatás keretében vagy iratok bemutatásával (harmadik kérdés), valamint a párhuzamos behozatal elleni küzdelemmel összefüggő eljárás keretében (negyedik kérdés) felfedhetők-e ezek az adatok.

73. Az erre a két kérdésre adandó eltérő válasz sérelme nélkül, osztom a német kormány álláspontját,[20] miszerint ezekkel együttesen kell foglalkozni, mivel közös az alapjuk: egy jól körülhatárolt eljárással – mint a vámeljárás – kapcsolatos adatok felhasználása és más eljárások számára történő későbbi közlése.

74. Először is pontosítani kell, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az áruk tényleges vagy becsült mennyiségére, illetve tényleges vagy feltételezett jellegére, áruk címzettjének, feladójának, bejelentőjének vagy birtokosának a nevére és címére, valamint a feltehetően szellemi tulajdonjogot sértő áruk származására és eredetére vonatkozó adatokra hivatkozik, az 1383/2003 rendelet 9. cikkének (2) bekezdésével és (3) bekezdésének első albekezdésével összhangban.

75. Másodsorban a szabályozás az adatokat közlő személytől függően eltér. Következésképpen a vámtisztviselők jogi helyzete különbözik a szellemi tulajdonjogok jogosultjainak helyzetétől, mivel az előbbiek megismerhetik a fenti adatokat, és máskor is felhasználhatják azokat.

76. Így a vámhivatalnokokra nem vonatozik az 1383/2003 rendelet 12. cikke, mivel a fenti cikk első bekezdése, amely a rendelet céljából összegyűjtött információk felhasználását korlátozza, kizárólag a „jogosultat" említi. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a vámhivatalnokok nem tartoznak e rendelkezés hatálya alá, hanem a vámkódex – mint az e területre vonatkozó *lex generalis* - 15. cikke alá tartoznak.

77. Ez utóbbi cikk lehetővé teszi a vámhatóságoknak, hogy közöljék az információkat, ha arra az adatvédelmi rendelkezések értelmében kötelezhetők, vagy bírósági eljárással kapcsolatban. A fenti adatok vámügyeken kívüli felhasználására vonatkozóan alkalmazandó szabályozás tehát a nemzeti eljárásjog, a jelen esetben a belga jog.

20 – Az észrevételeiben csak ezzel a két utolsó kérdéssel foglalkozott.

78. Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1383/2003 rendeletet nem sérti az, ha a vámtisztviselők olyan adatot, amelyhez a rendelet végrehajtása keretében jutottak, a rendelet 9. cikkének (2) bekezdése és a 9. cikk (3) bekezdésének első albekezdése által megállapított csatornákon kívül, a nemzeti bíróság által elrendelt tanúkihallgatás keretében vagy iratok bemutatásával továbbítanak.

79. A szellemi tulajdonjog jogosultjának jogi helyzete nem tér el alapvetően a vámtisztviselőkétől. Habár amint azt már megjegyeztem, az 1383/2003 rendelet 12. cikkének első bekezdése a rendelet által kifejezetten meghatározott lehetőségek körére csökkenti a vámhatóságok által számára átadott adatok felhasználásának körét, a fent hivatkozott rendelkezés második bekezdése a további felhasználások lehetőségét a kérdéses áruk fekvésének helye szerinti tagállam jogának hatálya alá rendeli, általában az alá, amelynek vámhatóságai jelezték a gyanús termékeket.

80. A lehetőségek köre újra megnyílik, a nemzeti jog által engedélyezett minden lehetőséget megadva a jogosult számára, beleértve a bíróságok valamennyi eljárását, következésképpen a polgári eljárásokat és a párhuzamos behozatal elleni harccal összefüggő eljárásokat.

81. A jelen Bíróság szerint a védjegyjogosult megtilthatja a harmadik országokból származó párhuzamos behozatalt, amennyiben a védjegyével ellátott terméket a kifejezett vagy hallgatólagos hozzájárulása nélkül akarták behozni a Közösség területére. Ezekre az árukra nem vonatkozik a védjegyoltalom kimerülésének tana, amely kizárólag az Európai Gazdasági Térségen belül alkalmazható. [21]

82. Következésképpen hozzájárulása hiányában megsértették a védjegyhez fűződő jogát. [22] A 1383/2003 rendelet a szellemi tulajdonjogokat sértő hamisított és kalóz áruk forgalmazásával szembeni harcra irányul. Nem érthető tehát, hogy az ilyen jogok jogosultja miért ne használhatná fel a vámhatóságok adatait ezek védelme érdekében más bíróságok előtt, a párhuzamos behozatal elleni harccal összefüggő eljárásokban.

83. Összességében úgy ítélem meg, hogy nemmel kell az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdésre is válaszolni, mivel az 1383/2003 rendeletet nem sérti, ha a 4. cikk (2) bekezdésének és a 9. cikk (2) és (3) bekezdésének alkalmazása során szerzett információkat egy harmadik országból származó, a védjegyjogot sértő párhuzamos behozatal megakadályozására irányuló eljárás keretében használnak fel.

21 – A C-355/96. sz. Silhouette International Schmied ügyben 1998. július 16-án hozott ítélet (EBHT 1998., I-4799. o.) 18. és 22–26. pontja; a C-173/98. sz., Sebago és Maison Dubois ügyben 1999. július 1-jén hozott ítélet (EBHT 1999., I-4103. o.) 17–20. pontjával és a C-414/99–C 416/99. sz., Zino Davidoff és Levi Strauss ügyben 2001. november 20-án hozott ítélet (EBHT 2001. I-8691. o.) 47. pontjával összefüggésben.

22 – A C-244/00. sz. Van Doren + Q ügyben 2003. április 3-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-3051. o.) 26. pontja és a C-16/03.- sz. Peak Holding ügyben 2004. november 30-án hozott ítélet (EBHT 2004., I-11313. o.) 36. pontja.

VI – Végkövetkeztetések

84. A fentiekre tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a Rechtbank van koophandel által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre az alábbiak szerint válaszoljon:

„1) Az egyes szellemi tulajdonjogokat feltehetően sértő áruk elleni vámhatósági intézkedésekről és az ilyen jogokat ténylegesen sértő áruk ellen hozandó intézkedésekről szóló, 2003. július 22-i 1383/2003/EK tanácsi rendelet 6. cikkében szereplő nyilatkozat nem formális feltétele a 2004. július 1-je előtt benyújtott vámhatósági intézkedési iránti kérelmek további hatályban maradásának.

2) Az 1383/2003 rendeletet nem sérti az, ha a vámtisztviselők olyan adatot, amelyhez a rendelet végrehajtása keretében jutottak, a rendelet 9. cikkének (2) bekezdése és a 9. cikk (3) bekezdésének első albekezdése által megállapított csatornákon kívül, a nemzeti bíróság által elrendelt tanúkihallgatás keretében vagy iratok bemutatásával továbbítanak.

3) Az 1383/2003 rendeletet nem sérti, ha a 4. cikk (2) bekezdésének és a 9. cikk (2) és (3) bekezdésének alkalmazása során szerzett információkat egy harmadik országból származó, a védjegyjogot sértő párhuzamos behozatal megakadályozására irányuló eljárás keretében használnak fel.”